

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
frida.hansson@regeringskansliet.se

Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) och Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras (SOU 2023:98)

(Ert diarienummer A2023/01688 och A2023/01703)

Migrationsverket är positivt till förslaget om en utökad möjlighet för människohandelsoffer att få sina rättigheter tillgodosedda genom ett särskilt uppehållstillstånd enligt 5 kap 15 § utlänningslagen (2005:716).

Migrationsverkets bedömning är dock att utredningens förslag behöver förtydligas i vissa delar.

Angående brottsofferperspektivet vill Migrationsverket särskilt lyfta att även nu aktuellt förslag endast innebär att Sverige kan säkerställa ett tryggt återvändande. Migrationsverkets erfarenhet är att ovissheten och rädslan för att återvända till hemlandet är ett av de främsta hindren för ett återvändande för många av kvinnorna. En av de vanligaste frågorna som Migrationsverket får idag från handläggare som verkar för att stödja kvinnorna, är om det är möjligt att byta grund för ansökan om uppehållstillstånd, s.k. spårbyte. Det vore därför positivt med en tydlighet kring om det är möjligt att byta grund för uppehållstillstånd utan att enligt huvudregeln i 5 kap. 18 § utlänningslagen behöva återvända till hemlandet för att ansöka om uppehållstillstånd.

En annan erfarenhet som Migrationsverket har är att en stor del av de kvinnliga brottsoffren som Migrationsverket möter har barn. Dagens lagstiftning skapar utmaningar gällande vilket tillstånd barnen ska eller inte ska omfattas av. Migrationsverket anser att den delen saknas i utredningen. Det som behöver tydliggöras är vilket tillstånd ett barn till en kvinna, som beviljas tillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen, ska kunna beviljas.

Migrationsverket anser även att det är viktigt att det tydliggörs att vid en förlängning av tillståndet så bör det förlängas med sex månader i taget. Detta för att säkerställa att uppehållstillståndets längd inte bidrar till att möjliggöra att den sökande även fortsatt utnyttjas i prostitution eller produktion av pornografi. Vid ett regelbundet förlängningsförfarande var sjätte månad har

Migrationsverket möjlighet att kontrollera att förutsättningarna för tillståndet fortfarande är aktuella (att den sökande deltar i vårdinsatser och exitprogram).

Migrationsverket har inga synpunkter gällande SOU 2023:98 Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Eva Rimsten. I den slutliga handläggningen har även rättschefen Carl Bexelius och enhetschefen för rättsenheten Åsa Nyblom deltagit.

Maria Mindhammar